

ספר עמרת שלום

הקדמה

אמר המחבר ודאי מכיר אני את ערכי, כי מי אני לגשת אל הקודש לפרש דברי אלקים חיים זמר י"ה אכסוף וכו', אשר יצאו מלהבות אש מפי קדשו של זקני רבינו מו"ה אהרן הגדול זצ"ל מקארלין.

אך תמכתי יתדותי כי במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו, וכמו שמצינו לאבי החכמים והנביאים שהוא בעצמו היה מחוייב להאמין בזה כי מקרא מלא דברה תורה לא כן עבדי משה וגו' (נמדנר י, ז), ולא קם נביא וגו' (דנריס לה, י), והוא עיקר מעיקרי הדת, והיה עניו מאד מכל האדם (נמדנר יג, ג), ואם כי בודאי אין בכחנו להשיג זה. אך מעט אשר טעמנו מצוף דבש אמרי נועם הבעש"ט הק"י ותלמידיו הק', אשר הענין כי משה רבינו ע"ה הוא שורש השרשים לכל נשמות ישראל, ועל כן היה חושב כי כל החסרונות וכל החטאים של ישראל הכל נמשך ממנו, באשר הוא שורשם והוא בחד קטירא אתקטר לחי עלמין. על כן חשב כי כאשר הוא אינו יוצא כל כך בהתקשרותו להשם יתברך באיזה פעם, אזי מזה נתרחקו ונתקלקלו הענפים ומזה הם סרים מאחרי השם יתברך. על כן היה תולה כל החסרונות בעצמו ואמר (שמות לג, לג) מחני נא מספרך אשר כתבת, ודרשו חז"ל ראש השנה (דף ט"ז ע"ב) מחני נא זה ספרן של רשעים, מספרך זה ספרן של צדיקים, אשר כתבת זה ספרן של בינונים, כי היה שפל וגרוע בעיניו אפילו מן הפחות והגרוע שבישראל. והקב"ה השיב לו (שם, לג) מי אשר חטא וגו', כי אדרבה מן הענפים נמשך חסרון להשורש, וכמו שנאמר (שם, ז) לך רד כי שחת עמך, וכמו שכתוב (תהלים קו, לג) וירע למשה בעבורם.

והנה ידוע כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא (עיין בהקדמת ספרי דברי שלום עה"ת (ד"ה ולהצין)), ובפרט גדול הדור הוא ממש בחינת משה וכמאמר רז"ל (סוכה (ל"א) [ל"ט] (ע"ב)) משה שפיר קאמרת ופירש רש"י גדול הדור, ובשבת ק"א (ע"ג) פירש"י כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו, על כן בו תלויים נשמות דורו, עולים ויורדים בו.

והנה רבינו זקני הנ"ל ודאי היה בחינת משה בדורו, וזה שנקרא בפי כל העולם רבי אהרן הגדול, וכמו שהבאתי לשון רש"י גדול הדור. ואין לך דבר שאין לו

א. עיי' דברי משה [דאלינא], פר' שמיני עה"פ ויאמר משה. ב. תקו"ז תקון סט קיב ע"א.

מקום (אבות פ"ד מ"ג), וכמו שמצינו לרז"ל באבות (פ"ה מ"ח) שאמרו משה זכה וזיכה את הרבים וכו', כן צוה הוא ז"ל (בית אהרן ט:) לחקוק על המצבה זה הלשון, זכה וזיכה את הרבים כמה פעמים. וכמה פעמים מסר נפשו וכו', עיין בצוואתו הקדושה (בית אהרן טס), וכן נמצא הלשון בתקוני זוהר (מז"ח) קמ"ג ע"ב הלשון על משה רבינו ע"ה, ומסר גרמיה למיתה בגינה ובגין בנהא. ובמקום גדולתו אתה מוצא ענותנותו, שכתב על עצמו בצוואתו הנ"ל (בית אהרן טס) בזה הלשון, חוטא שבחוטאים פושע שבפושעים אשר לפי האמת אין אני יודע אם יש גרוע ממני, עד כאן לשונו עי"ש. והנה לכאורה פליגא ידידיה אדידיה בפלוגתא רחוקה ואין לזה הבנה כלל, אבל לפי מה שאמרנו במשה רבינו ע"ה כי אדרבה הא בהא תליא, כן הוא אצל רבינו זקני הנ"ל. ויש לכוון זה בלשונו הקדוש, חוטא שבחוטאים היינו הוא החוטא בכל החוטאים, ופושע שבפושעים היינו שהוא הפושע בכל הפושעים, כאשר הוא שורשם והחסרון נמשך ממנו. ועל כן אמר אין אני יודע אם יש גרוע ממני, כמו משה רבינו ע"ה שאמר מחני נא וגו' וכמו שכתבנו לעיל (ד"ה אף) בשם רז"ל.

והנה באמת השורש מרגיש מהענפים והענפים מהשורש, וכמו שראיתי בספר זרע קודש (פר' וילך) להקדוש מו"ה נפתלי מראפשיץ על פסוק (דברים לא, כט) כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון וזה לשונו, כי ממכון שבתו השגיח (מהללס לג, יד) ראשי תיבות מש"ה, כי בכל אחד מישראל יש חלק אחד ממה שכו' [ו]על ידי זה משה יודע גם כן עתה ממעשינו בפרטיות הן לטוב הן להיפוך. וזה שאמר להם, אל תאמרו שאחר מותי לא אדע כלל מעשיכם רק כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון וגו', שאדע זה על ידי החלק שלי שיש אצליכם, עי"ש באורך. והנה אמרו רז"ל (ראש השנה טז.) כל מי שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתו, וידוע הפירוש מהצדיקים על זה^ג. ועל פי דברינו הוא כי כל מה שנעשה בהענפים נעשה בהשורש בדקות.

ונראה לי כי זה סוד מאמר רז"ל בסנהדרין (צ"ו ע"ב) שקראו למשיח בר נפלי, ושם (צ"ח ע"ב) אמרו ורבנן אמרי חוורא דבי רבי שמו, ופירש רש"י מצורע של בית רבי, והוא פלא גדול, ואמרו ז"ל על משיח סביל חלאין דישראל עיין שם (צ"ח ע"א), ועל פי דרכינו ניחא, והוא סוד עמוק. והמבין זה יבין דברי הנביא שניבא (ישעיה נג, יג) ואת פושעים נמנה, (ומבין) [ומובין] לשון רבינו זקני זי"ע שכתב על עצמו חוטא שבחוטאים פושע שבפושעים, והוא ענין נפלא. על כן אני אומר, ענותנותו דמר זקני תרבני, וצדקתו תסמכני, להמליץ בעדי לפני רבון העולמים להושיעני תשועת עולמים.

ג. עיי' תולדות יעקב יוסף פרשת בא אות ח'; פר' יתרו אות ו'; פר' מצורע אות ב'.

פתיחה

אמר המחבר מרם אתחיל לבאר הזמר, מתחלה אתן מעם לשבח על אשר רבינו זקני זי"ע בכל חרוז מד' חרוזים שיסד, פתח דבריו יאירו שלשה תיבות הראשונות מכל חרוז, תיבה א' מתחלת באות משם הוי"ה ב"ה, ותיבה ב' מתחלת באות משמו, ותיבה ג' מתחלת באות מתיבת נשמה. הגם שנמצא הענין בספרים לשלב שמו בשם הוי"ה ב"ה, מכל מקום יש דברים בגו. ועוד לאלוה מלין, והאיר השם יתברך בשכלי ענין נכבד אשר בזה יובן דעת רבינו זקני בזה.

כי הנה ידוע כי ישראל ואורייתא וקודשא בריך הוא אינן חד, והכל בהתכללות וכל בחינה כלולה מכולם. ואתחיל מישראל, היינו בחינת הישראל יש בו ג' בחינות, ישראל, אורייתא, קודשא בריך הוא, והכל בחינת ישראל. בחינה א' מישראל, שהישראל הוא כפשוטו, כל בני ישראל המון עם והתלמידי חכמים שביניהם. אורייתא שבישראל, היינו כי יש חכמים גדולים שזכו שנקראו עצם התורה, וכמו שאיתא בקדושין (דף ל"ג ע"ב) תורה עומדת מפני לומדיה ע"ש, ובהוריות (דף י"ג ע"ב) תורה מבחין וכו' ע"ש, ובעבודה זרה (דף מ' ע"א) מתלתא קראי שמיע לי מרב ושמואל ור' יוחנן ע"ש. ויש עוד יותר גבוה מזה כמו במשה רבינו ע"ה (שמו"ד, טז) ואתה תהיה לו לאלהים. ולעתיד לבוא אמרו ז"ל (בבא בתרא דף עה ע"ג) עתידין צדיקים (שנקראו) [שנקראין] על שמו של הקב"ה, הוא הדבר אשר דברנו כי לעתיד יזכו כל הצדיקים לבחינה השלישית.

ובן יש ג' בחינות בתורה, היינו תורה עצמה וכמו שאמרו באבות (פ"ג מ"ט) הן הן גופי הלכות, ובחגיגה (פ"א מ"ט) הן הן גופי תורה. ובחינת אלהות, כי כל התורה צרופי שמותיו יתברך שמו, ובזהר הקדוש (משפטים קכד.) אורייתא כולא שמא קדישא היא. ויש בה בחינת ישראל מנהג ישראל תורה.

וקודשא בריך הוא, ידוע ממקובלים שספירה ששית נקראת ת"ת, ונקראת קודשא בריך הוא, ונקראת תורה שבכתב, ונקראת ישראל, והבן.

ד. זוה"ק אחרי עג ע"א. ה. ספר הפליאה ד"ה וראה והבן סוד של נזמי הזהב; שפע טל שער ו' פרק י"ד.

וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל הוּא קוֹמָה שְׁלֵמָה וַיֵּשׁ בּוֹ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה כִּידוּעִי, הֵינּוּ כִּי כָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּהֲתוֹרָה וְכָל אוֹת כְּלוּלָה מְכוּלָם. וּבִפְרָט אוֹתוֹת שְׁמוֹ שֶׁהֵם מְאִירִים בּוֹ בִּיּוֹתֵר, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בַּסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים: עַל פֶּסוּק (צִלְעָשִׁית ז', יט) וְכָל אִשְׁרֵי יִקְרָא לוֹ [הָאָדָם] נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ. וְגַם יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ מְאֻלָּהוֹת וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּצִיִּס לז, ט) כִּי חֵלֶק ה' עָמוֹ. עַל כֵּן כָּל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ הֵג' בַּחֲנֻת, הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ וְאוֹת מִהֲתוֹרָה וְחֵלֶק מִקְּדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמֶּשֶׁ, וְעַל יְדֵי אוֹתוֹת הַתּוֹרָה מְקוּשָׁר נִשְׁמָתוֹ לְבַחֲנֵת אֱלֹהוֹת, וְכָל הֵג' בַּחֲנֻת יָחַד וְהֵבֵן. וְזֶה רֹמֵז רַבִּינוּ זְקֵנֵי זִ"ע שֶׁפֶתַח כָּל חֲרוֹז בְּאוֹת מִהוּי"ה ב"ה וּבְאוֹת מִשְׁמוֹ וּבְאוֹת מִנְשְׁמָה, וְהֵבֵן הַיֵּטֵב. בְּרוּךְ הַחֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמִלְמַד לְאִנּוּשׁ בִּינָה.

ו. מאור עינים פר' ואתחנן. ז. עיי' בבעש"ט עה"ת פר' בראשית אות קלג ואילך; ובדברי שלום דרוש לחנוכה ד"ה ועל פי, בשם הבעש"ט.

י' אכסוף נועם שבת המתאמת
ומתאחדת (נ"א)
ומתיחדת) בסגולתך. משוך נועם
יראתך. לעם מבקשי רצונך. קדשם
בקדושת השבת המתאחדת
בתורתך. פתח להם נועם ורצון
לפתוח שערי רצונך:

י' וכו'. הנה התחיל רצונו זקני
 זי"ע בשם י"ה, לפי פשוטו,
 שרצה שיהיה שם יהו"ה ז"ה
 הרשום בתחלת הד' חרוזים נרגשים
 במצטא, אבל יש דברים בגו. ואצאר
 כפי מיעוט שכלי שחנני השם
 יתצרך. כי ידוע כי שבת הוא קודש
 וכמו שכתוב (שמות לא, יד) ושמרתם
 את השבת כי קודש היא, ויום טוב
 מקרא קודש (ויקרא כג, ז). וקודש

היא חכמה כידוע ממקובלים^ה, ושם י"ה הוא חכמה כידוע ממקובלים^ב עיין קהלת יעקב ערך
 י"ה (ד"ה י-ה [הג']), על כן התחיל בשם י"ה.

עוד אפשר לומר, כי ידוע ממקובלים^א וכן איתא בספר קהלת יעקב שם ערך י"ה (שם, אות
ג), ששם י"ה רומז לג' ראשונות כתר חכמה צינה, כי י' הוא חכמה, וקולו רומז לכתר
עליון, וה' רומז לצינה. והנה איתא במקובלים^ב וכן כתב דודי זקני הגאון יעב"ץ ז"ל בסיפור
שלו (קבלת שבת, זמר 'לכה דודי'), כי שצ"ת בגימטריא תר"ך עמודי אור שכתב ול"צ נתיבות
החכמה ונ' שערי צינה, תר"ך ונ"ב ונ' עולה שצ"ת. על כן כשהתחיל לחנן ולבקש מהשם
יתצרך נעם שבת, הזכיר שם י"ה הרומז לכתר חכמה צינה, שמשם זה נמשך נועם שבת, היינו
תר"ך עמודי אור ול"צ נתיבות החכמה ונ' שערי צינה, ששבת כוללת ביחד.

עוד יש לרמוז על פי מה שכתב בספר יהל אור (על דף רעט:) וזה לשונו, כי ידועי^א שיש
חכמה תחאה ויראה תחאה, כי באצא יסד צרתא^ב, ובשבת היא העולה לשם צקוד (שמות
לא, יד) ושמרתם את השבת כי קודש היא, לכן נקראת שבת, כי הנוקבא הנקרא בת עולה עד
אצא, י"ה צמלוי ובהכאה יו"ד פעמים ה"י בגימטריא ש' הרי שבת, עכ"ל. וזה הענין יש לרמוז
במה שהתחיל רצונו זקני בשם י"ה.

אכסוף לשון תשוקה ותמדה, וכמו שכתוב (מהלים פד, ג) נכספה וגו'. אך אפשר שכוון
בלשונו עוד לשון צושה, כי צושה בלשון תרגום כסופא, ואיתא בספרים הקדושים
כי צריך להתצייש מקדושת השבת, על כן שצ"ת אותיות צש"ת. ובאמת הא בזה תליא, כי

ה. פרי עץ חיים שער כ פ"א, ע"פ זוה"ק משפטים קכא ע"א. ז. עיי' זוה"ק ויקרא י ע"ב; עץ חיים
 שער י"ד פ"י. י. עיי' הקדמת תקו"ז ג ע"א; עץ חיים שם. יא. עיי' פרי עץ חיים שער הנהגת
 הלימוד פ"א; רמ"ע מפאנו מאמר מעין גנים ח"א כונת יום א'. יב. זוה"ק בראשית לא ע"ב ועוד.
 יג. זוה"ק פנחס רנו ע"ב.

כשהוא מכיר מעלת השבת ומתבייש מקדושת השבת, הוא מתאווה ומשתוקק לנועם קדושת השבת. ועיין סנהדרין (נ"ו ע"ב) ובמכות (י ע"א) ובמדרש רבה פרשת ואחחנן (דצ"ר ב, כו) דלדיקים ותורה ומצוות נקראים כסף, ואפשר דלדיקים נקראים כסף על שיש להם כסופין לקדושה. ותורה ומצוות נקראים כסף על שצריך לכסוף להם. ומשום הכי נקט רבינו זקני בלשונו לשון אכסוף.

נועם שבת המתאמת ומתאחדת בסגולתה. הנה על פי פשוטו הוא על פי דרשת רז"ל בצראשית רבה פי"א (ח) וברעיא מהימנא פרשת פנחס (זה"ק פנחס רלו:) אמרה שבת לפני הקב"ה לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג, אמר לה כנסת ישראל יהיה בן זוגך. והוא המתאמת ומתאחדת בסגולתה, כי ישראל נקראים סגולתו וכמו שכתוב (שמות יט, ה) והייתם לי סגולה. והנה האיר השם יתצרך בשכלי כי על בן נקראים ישראל סגולה, כי ידוע (איכ"ר א, לג) כי ישראל מוסיפין כח בפמליא של מעלה, וכל העולמות תלוים בישראל, בהנשאת לחי החיים ינשאו גם הם לעומתן. ועל פי שכל אינו מובן זה, רק הוא ענין סגולי למעלה מן השכל, וכמו בעניני רפואות יש רפואות על פי שכל וטבע ויש צורך סגולי, כן נתן השם יתצרך בישראל ענין סגולי שיהיו הם המשפיעים בכל העולמות ובהם יהיו תלוים כל העולמות, והוא והייתם לי סגולה. והוא כנסת ישראל יהיה בן זוגך, היינו שהם מקדשים את השבת, וכמו שכתוב (שמות כ, ז) זכור את יום השבת לקדשו, והם עושים את השבת כמו שנאמר (שם לא, טז) לעשות את השבת, והם מענגים את השבת. ועל בן נדחה שבת מפני פקוח נפש אחת, כאשה המשועבדת לבעלה כמוצא בספרים הקדושים". ועל בן נקט בן זוגך ולא בן זוגך, והבן.

עוד יש לומר על פי מה שכתב בשל"ה הקדוש (מסכת שבת, פרק תורה אור הגה"ה ד"ה מלאכי) כי יש ששים רבוא שבתות בשמטה נגד ששים רבוא נשמות, וכל נשמה ונשמה אלולה משבת אחת, כן מלא במגילת סתרים (מכחי האר"ז"ל). ועיין בספר קהלת יעקב ערך שבת (ד"ה שבת [הצ"ל]) ביאור דבר זה. והוא יש לכוון גם כן בלשון רבינו זקני ז"ל, המתאמת ומתאחדת בסגולתה.

עוד יש לומר קרוב לזה, כי ידוע מזוהר הקדוש (תקו"ז תקון כא מז:) ומזוהר חדש בכמה מקומות (פר' יתרו, ופר' כי תשא), ומכל המקובלים", כי שבת קודש הוא בחינת לדיק יסוד עולם, ועיין בספר קהלת יעקב ערך שבת (ד"ה שבת [הח' אות ב], ובספרי דברי שלום עה"ת פרשת יתרו על פסוק (שמות כ, ז) זכור את יום השבת לקדשו. והנה אמרה שבת, הוא בחינת לדיק יסוד עולם, לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג. אמר לה כנסת ישראל יהיה בן זוגך, והנה לכולם נתת בן זוג היינו חכמה בינה, גדולה גבורה, תפארת ומלכות, נחם הוד,

יד. מגלה עמוקות אופן קצ"ז. מו. עיי' בפירוש הרמ"ז על הזוה"ק בראשית; ובספר הפליאה ד"ה וראה.

וכפירוש יהל אור ברעיא מהימנא פרשת פנחס (רלו:), ועיין לקמן בסמוך (ד"ה ולענ"ד). ואמר לה הקצ"ה, כנסת ישראל יהיה בן זוגך, הפירוש על פי מה ששמעתי בשם קודש הקדשים הבעש"ט זי"ע, דכשאלם מתענג בעצודת השם יתצרך נעשה מרכזה לצחינת יסוד לדיק. והנה שצנת קודש כל חד וחד מתענג כפוס דרגיה, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש פרשת יתרו (פט.) ורומא חדא דא מענוגא דההיא עתיקא וכו' ומתפשטא לכולהו בני קדישין ולכולהו נטורי אורייתא וכו' ע"ש. על כן כנסת ישראל היא בן זוג, כי נעשים מרכזה לצחינת לדיק יסוד עולם. וזה כוונת רבינו זקני צמה שנקט בלשוננו, נעם שצנת המתאמת ומתאחדת בסגולתך.

עוד יש לומר קרוב לזה על פי דרך הקבלה, כי ידוע^{יז} כי שצנת קודש הוא צחינת יסוד, וכנסת ישראל הוא צחינת מלכות וכמו שכתוב בספר קהלת יעקב ערך כנסת ישראל. וצחינת מלכות נקרא סגולה וכמו שכתוב בספר קהלת יעקב ערך סגולה וזה לשונו, פירש בזוהר תרומה דף קכו ע"א, כי המלכות נקראת סגולתו של הת"ת, וכתב הפרדס (שער כג פט"ו ערך סגולה) ואפשר הטעם שזה הוא מסגל וגונו השפעתו הטובה וכו' ע"ש. ונראה לי כי ידוע^{יח} כי קוד כנסת ישראל הוא פנימית המלכות קוד כלת משה, והוא קוד סגולתא, וזהו כנסת ישראל יהיה בן זוגך. וזהו שרימו רבינו זקני, נעם שצנת המתאמת ומתאחדת בסגולתך.

עוד יש לומר, כי הנה ידוע מרעיא מהימנא^{יט} ומתקוני זוהר (מה: סז. ועוד) כי שצנת אוחיות שי"ן צ"ת. ונראה לענ"ד על פי מה שהצנתי מדברי המקובלים, כי ידוע^{יז} שיש שלש צחינות שצצת בסוד שצנת שצחון (שמות לא, טו), שצנת חד, שצחון תרי, היינו שצתא דלילא ושצתא דיממא, ושצנת עליון צחינת עלמא דאמי. והנה השי"ן (כי צשי"ן יש ג' קוין כידוע^י) רומז לנצח הוד יסוד^כ, וכשהיא עולה ומתייחדת עם נצח הוד יסוד נעשה שצנת שי"ן צ"ת והוא שצתא דלילא. גם שי"ן רומז לחסד גבורה תפארת^{כא}, וכשהיא עולה ומתייחדת בחסד גבורה תפארת הוא קוד שצתא דיממא. ושי"ן רומז לכתר חכמה צינה^{כב}, וכשהיא עולה ומתייחדת בכתר חכמה צינה היא קוד שצנת עליון. ובכל הג' צחינות הוא קוד שי"ן צת, ומחמת שצנת קודש כל צחינה כלולה מכולם, וצלילה היא קוד חקל צננח הוד יסוד, תפוחין בחסד גבורה תפארת, קדישין בכתר חכמה צינה. על כן נראה לי, דמשום זה אומרים (קבלת שנת, זמר 'לכה דודי') ג' פעמים צואי כלה לסוד ג' עליות. ומשום הכי כתבו^{כג} דפעם הג' אומרים בלחש, כי הוא קוד כתר חכמה צינה, קוד המחשבה, וצרו^{כד} ל צגמרא (שנת קיט.) לא נזכר רק שני פעמים צואי כלה בדבור, והצן. והנה ידוע^{כה} כי סגול רומז לנצח הוד יסוד,

זו. הובא לעיל. יז. עיי' ריקאנטי פר' וארא; קהלת יעקב ערך הכ; פרדס רימונים שער כ"ג פי"א. יח. עיי' זוה"ק בראשית כג ע"ב; ויקהל רד ע"א. יט. עיי' דברי שלום דרוש לשבת הגדול. ב. קהלת יעקב ערך גי. כא. עיי' קהלת יעקב ערך שיין, הג', אות ג'. כב. שם, אות ב. כג. שם, אות ג'. כד. שער הכוונות דרושי קבלת שבת דרוש א ענין הבו לה; סידור אור הישר קבלת שבת. כה. קהלת יעקב ערך סגול, הב'.

היינו צ' נקודות נלח הוד, ויסוד נקודה למטה. גם סגול רומז לחכמה גבורה תפארת, היינו חסד גבורה צ' נקודות, ותפארת נקודה למטה. וסגולתא רומז לכתר חכמה צינה, צ' נקודות לחכמה צינה וכתר עליון נקודה למעלה י. וצ' שינין שהצת מתייחדת עמהם היא סוד סגול, והשי"ן השלישי הוא סוד סגולתא, כי על ידי שמתייחדת עם הסגול או הסגולתא נעשה שצת. וזהו נועם שצת המתאמת ומתאחדת בסגולתא, צחיצת בסגולתא נכלל הסגול והסגולתא. ונראה לי כי על כן נקט בלשונו המתאמת ומתיחדת, רומז לצ' צחיצת סגול וסגולתא, וכמו שכתוב (שמות לו, כט) והיו "תואמים" מלמטה "ויחדו" וגו', והבין.

עוד יש לאלוה מלין, לרמז בדברי רבינו זקני על פי מה שכתוב ברעיא מהימנא פרשת פנחס דף רל"ו ע"א, וזה לשונו, ותמניא אינון חכמה צינה, גדולה גבורה, תפארת מלכות, נלח הוד, נדיק עטרה על רישיה דאיהו לית ליה זוג, ומאי עטרה דיליה כתר עליון, וצינייה אוקמוה מארי מתניתיין וכו' והיינו דאוקמוה אמרה שצת קמי הקצ"ה לכולהו [יומי] נתח בן זוג וכו' עיי"ש. וזהו מאמר רז"ל שהצאתי לעיל (ד"ה נועם) בשם מדרש רבה בראשית רבה פ"א (ח). והנה בשער מאמרי רש"י להארי"י ז"ל בפרשת תרומה (דף טו"ב) (עמוד קמד) האריך בפירוש בראשית רבה הנ"ל, וזה לשונו שם, ולפיכך אמרה שצת שהיא נקודת ציון שצנקה וכו' והשיב לה וכו'. וזה מה שאמר כנסת ישראל היא בן זוג, לומר שהכנסת הארז הק' הוא בן זוג ולא דבוק לצד כשאר האצרים, אי נמי עוד יש לומר וכו', עיי"ש באורך.

הנה לא זכיתי להבין דבריו הקדושים האמתים, כי מלצד דלכאורה הוא פלא לפרש שצת על נקודת ציון שצנקה וכן נסת ישראל על צחינת יסוד. אך זה היה אפשר לתרץ כי נקודת ציון גם כן צחינת יסוד שצנקה והוא צחינת נדיק, וכן נסת ישראל הוא סוד עטרת היסוד צחינת מלכות שצדכורא הוא צחינת כנסת ישראל. אך זה פלא גדול צעיני, כי הלא ברעיא מהימנא שהצאתי (לעיל ד"ה עוד) לא אתמר הכי, וברעיא מהימנא כתבו והיינו דאוקמוה אמרה שצת וכו' הלא הם מפרשים דברי הבראשית רבה לפי דרכם, ופלא גדול צעיני על שלא הזכיר הקדוש הארי"י ז"ל דברי הרעיא מהימנא הנ"ל.

ויעצ"ד הקלושה נראה לפרש על פי דברי הרעיא מהימנא הנ"ל, דהנה ידוע כי נעון סופן צחילתן וצחילתן צסופן. והנה יסוד הוא סיום הספירות, וכמו שכתוב בספר יהל אור (על פר' פנחס דף רלו). בפירוש רעיא מהימנא צענין הנ"ל וזה לשונו, ור"ל יסוד הוא דרגא עשיראה כמו שכתוב למטה דמלכות תחת תפארת עכ"ל, על כן יש ציסוד צחינת עטרה וכתר, ומצדרי אחזה אלוה (איוצ יט, כו). וצאמת צחינת עטרה זו הוא צחינת כתר למדרגה שלמטה. והנה ידוע כי דנשמות הנדיקים הוא מצריאה, והנה עטרת היסוד דאצילות היא כתר

בו. שם, ערך סגולתא. בו. תקו"ז תקון כא סא ע"ב; ספר יצירה פ"א. בה. עץ חיים שער כ"ט פ"ג מ"ב.

עֲמִירָה

שְׁלוֹם

רִיא

דְּבִירָאָה, עַל כֵּן בְּחִינַת עֲמִירָה הִסְקֹד נִקְרָאת כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ בָּהּ מִבְּחִינַת כְּתֹר עֲלִיּוֹן כִּי נִעְוָן תַּחֲלִיתָן בְּסוּפָן, עַל כֵּן נַעֲשֶׂה בְּחִינַת כְּתֹר לְבִירָאָה. וְכֵּן יִהְיוּ תוֹאֲמִים דְּבִירָה הִרְעִיָּה מִהִימְנָא, לְכֹלֶם נִתְּתָ בֵּן זֹג הֵייוֹ חֲכָמָה בִּינָה, גְּדוּלָּה גְּבוּרָה, תַּפְאֶרֶת מַלְכוּת, נֶחֱם הוֹד, וְהִימִים גַּם כֵּן עַל דֶּרֶךְ זֶה אֲ"צ גְּדוּלָּה גְּבוּרָה, גִּ"ד תַּפְאֶרֶת מַלְכוּת, הִ"ו נֶחֱם הוֹד, כִּידוּעַ מִזְוָהר הַקְדוּשׁ (תְּקוּ"ז תְּקוּן סֵט 5.) וּמִקְוִלִּים י". וְשִׁבְתָּ בְּחִינַת לְדִיק בֵּלָא בֵּן זֹג. וְאָמַר לֵה הַקְצָ"ה, כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה בֵּן זֹגָךְ, הִיא סוּד עֲמִירָה הִסְקֹד אֲשֶׁר הִיא בְּחִינַת כְּתֹר וְנַעֲשֶׂה כְּתֹר לְבִירָאָה וְהִיא כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל וְהֵן. וְהוּא יֵשׁ לְרִמּוֹ דְּבִירָה רִבִּינוֹ זְקִינִי זִ"ע, נֹעֵם שְׂבִתָּה, בְּחִינַת יִסּוּד לְדִיק בְּחִינַת נֹעֵם, הַמִּתְאַחֶדֶת וְהַמִּתְאַחֶדֶת בְּסִגְוִלָּתָךְ בְּחִינַת עֲמִירָה הִיא סוּד כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכֵּן שְׂבִתָּה בְּסִפֵּר קֶהֱלֵת יַעֲקֹב עֶרֶךְ סִגְוִלָּתָהּ, הוּא מַלְכוּת עֲמִירָה עַל רִשְׁיָה עֲכ"ל, וְהֵן. כֵּן נִרְאֶה לְעִנִּי"ד וְאֵם שְׂגִיתָ ה' הַטּוֹב יִכְפֹּר בְּעֵדֶי.

מִשְׁוֹךְ נֶעֱם יִרְאֶתָךְ. יְדוּעַ כִּי יֵשׁ כְּמָה בְּחִינּוֹת בִּירָאָה, יִרְאֶה חֲלוּנִית וִירָאֶה פְּנִימִית וּפְנִימִית וּפְנִימִית, עֵיין קֶהֱלֵת יַעֲקֹב עֶרֶךְ יִרְאֶה (דִּיבּוּר הִרְאָשׁוֹן), וְכֵּן שְׂאֻמֵּרִים דְּחִלּוֹ וְרַחֲמֵי וְרַחֲמֵי וְדִחִלּוֹ. וִירְאֶה עֲלֵאָה הִיא מִחֲכָמָה כְּמוֹ שְׂבִתָּה (תַּהֲלִים קִיא, י) רִאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֶתָ ה', הֵן יִרְאֶתָ ה' הִיא חֲכָמָה (אִיּוֹב כח, כח). וְאָמַרְוּ ז"ל (אֲבוֹת פ"ג מ"ז) אִם אֵין חֲכָמָה אֵין יִרְאֶה. וְשִׁבְתָּ הִיא קוּדֶשׁ בְּחִינַת חֲכָמָה וְכֵּן שְׂבִתָּה לְעִיל (ד"ה עוֹד אֲפֹשֶׁר לֹמַר), עַל כֵּן גַּם עִם הָאֶרֶץ יִרְאֶה לְשִׁקֵּר בְּשִׁבְתָּה (יְרוּשָׁלַיִם דְּמֵאִי פ"ד ה"א), עַל כֵּן שׂוֹאֵל וְאוֹכֵל עַל פִּי כְּמוֹ שְׂאֻמֵּר דְּמֵאִי פ"ד (מ"א). וְהֵנָּה שֵׁם י"ה הוּא בְּחִינַת י"ה, עַל כֵּן תַּרְגֵּם אֲוִנְקְלוֹס (שְׁמוֹת טו, ז) עַל י"ה דְּחִילָא ה'. וְעַל כֵּן חֲכָמָה הוּא בְּאִנְלִיּוֹת, וְאִנְלִיּוֹת לְשׁוֹן אֲלָלִי, כִּי הַעוֹמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ מִתְּיַרָּא מִמֶּנּוּ, וְכֵּן שְׂבִתָּה הִרְמִי"א בְּהִגְדָּה (אִו"ח ס"א א ס"א) כֵּן כֵּן כֵּן אֲשֶׁר יֵשׁ הָאֲדָם אֵל לְבָו שְׂהַמֶּלֶךְ הַגְּדוֹל הַקְצָ"ה עוֹמֵד עֲלָיו וְרוֹאֶה בְּמַעֲשָׁיו מִיַּד יִגִּיעַ אֵלָיו הִירְאֶה וְכו'. עַל כֵּן כֵּן אֲשֶׁר תַּחֲלִיל רִבִּינוֹ זְקִינִי בְּשֵׁם י"ה, אָמַר אַחֵר כֵּן מִשְׁוֹךְ נֹעֵם יִרְאֶתָךְ, הֵייוֹ יִרְאֶה עֲלֵאָה הַנִּמְשָׁךְ מֵאֲהֲבָה וְיֵשׁ בָּהּ נֹעֵם וְהִיא יִרְאֶה מִחֲכָמָה בְּחִינַת י"ה.

עוֹד יֵשׁ לְרִמּוֹ עַל פִּי מֵה שְׂבִתָּה בְּסִפֵּר דְּבִירָה שְׁלוֹם עַל הַתּוֹרָה פִּרְשַׁת כִּי תִשָּׂא (ד"ה אֶךְ אֶת שְׂבִתָּה) עַל מֵאֻמֶּר רַז"ל (שְׂבִתָּה י:) מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבִית גְּנוֹז וְשִׁבְתָּ שְׂמָה, הֵייוֹ כִּי יִרְאֶתָ ה' הִיא אֲוִנְרוֹ, וְכֵּן שְׂאֻמֵּר רַז"ל (בְּרִכּוֹת לג:) אֵין לוֹ לְהַקְצָ"ה בְּעוֹלָמוֹ אֲלָלִי אֲוִנְרָה שֶׁל יִרְאֶתָ שְׂמִים בְּלִבָּד, וְהוּא בְּבִית גְּנוֹז עֵי"ש. עַל כֵּן כֵּן שְׂבִתָּה מִתְּחִלָּה עַל נֹעֵם שְׂבִתָּה, תַּחֲלִיל לְהַתְּחַנֵּן אַחֵר כֵּן עַל הִירְאֶה, כִּי שְׂבִתָּה הוּא בְּאֲוִנְרָה הִירְאֶה.

לֵעֵם מִבְּקִשֵּׁי רִצְיוֹנָךְ. יְדוּעַ"א כִּי עִם הִיא מִדְּרָגָה יוֹתֵר נִמּוּכָה מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא מִלְשׁוֹן גַּחֲלִים עוֹמֵמֹת בְּלִי אֹרֶךְ, וְכִלְשׁוֹן הַזְוָהר הַקְדוּשׁ (פְּקוּדֵי רִנו:) מֵאֵן דְּאִיְהוּ בְּחִשּׁוּכָא תִּלְיֵז תְּדִיר

כַּס. עֵיין קֶהֱלֵת יַעֲקֹב עֶרֶךְ יְמֵי הַשְּׁבוּעָה. ל. עֵיין זֹה"ק וִיקְרָא י ע"ב; עֵץ חַיִּים שְׁעַר י"ד פ"י. לֵא. עֵיין זֹה"ק בְּשִׁלַּח מֵה ע"ב.

להלולא דרבינו זקני הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע ועבי"א.

דהנה ידוע כי שמו של אדם מורה על צחינת שורש נשמתו וכמ"ש בספרים הקדושים (עי' דגמ"א בראשית ה, א) על פסוק (בראשית ז, יט) נפש חיה הוא שמו, ואמרו רז"ל (ש"ט מהלים קה) כל מי שקורין אותו יחזק הרי הוא כיחזק, והכוונה כי הוא שייך לצחי' מדת יחזק ופשוט דכן בכל השמות. והו' (יומא פג:) רבי מאיר דייק בשמא. והנה אמרו רז"ל ר"ה י"א ללמדך שהקצ"ה יושב וממלא שנותיהם של נדיקים מיום ומחודש לחודש. והנה לכאורה אנו רואין צמח נדיקים שאינו כן, אך עיקר הכוונה שהנדיק נולד ציוס וצחודש השייך לצחינת שורש נשמתו, והקצ"ה ממלא שנותיהם היינו שהקצ"ה מסייעם שיתקנו שנותיהם בשלמות. וידוע תיקון הימים בסוד הנלס כמבואר צמקוצלים (עי' עץ חיים שער כ"ד ושער כ"ה), ע"כ יום הסתלקותו ג"כ ציוס השייך לצחינת שורש נשמתו, אלא שכמה נדיקים לידתם ופטירתם ציוס אחד ממש כמשה רבינו ע"ה ודוד המלך ע"ה.

והנה ע"פ הקדמות אלו ארמו סוד ההלולא דרבינו זקני נ"ע ציוס ה' דחג הפסח, דהנה ידוע כי אהרן אחיו צימינא דמלכא, ע"כ נמשח בשמן הקודש סוד החכמה, ונקרא איש החסד וכמ"ש (דברים לג, ח) תומיך ואוריך לאיש חסידך, ואמרו ברעיא מהימנא ויקרא דף ג' ע"ב דא נחא דרגא דאהרן. וע"כ היה פטירת רבינו זקני ששמו אהרן צחודש ניסן שהוא צחודש וצחג הפסח שהוא צחכמה חסד נחא, ופסח בגימטריא נחא. ועיין בסידור הכוונות להאריז"ל ובספר קהלת יעקב ערך ניסן וערך פסח. וע"כ פטירתו צחצעה ימים לעומר סוד ספירת נחא. והוא נחא שצחודש, ושצוב ראשונה היא צחכמה כמבואר צכוונת הספירה (שעה"כ דרושי ספיה"ע דרוש ז), א"כ גם היום צספירה הוא צחח"נ כנ"ל. והנה נמלא צוהר הקדוש בהשמות לח"א ויאמר אלהים תולא הארץ (בראשית א, כד) לקביל דרגא דהוא דאחיד אהרן, ועיין שער הפסוקים (פר' שמות) וצאצרות חיים (שער האורות זו"ן) ציאור סוד זה דלפעמים משה צנחא ואהרן צהוד ולפעמים להיפוך, וע"כ יום פטירת רבינו זקני צנחא לספירה וציוס ה' לימי הפסח בסוד הוד. והנה הציצה צלמנחא ליום זה תיבת יאר, כי אהרן מאיר ומדליק את הנרות, ונרות דחנוכה ע"י כהניך הקדושים, ועיין סידור הכוונות לחנוכה להקדוש רבי שצחי ז"ל. ויאר אותיות ראוי, וידוע (עץ חיים שער ד פ"א) כי ראיה צחכמה. וצאנא צכח הוא תיבת ימינך, סוד אהרן דרועא ימינא. והאות צישמחו הוא אות ח', בסוד (ויקרא ט, א) ויהי ציוס השמיני קרא משה לאהרן, כי אהרן ספירה השמינית כידוע. וע"כ פטירתו צחגה"פ שחל צרוב שנים צשצוב שמיני, וצפרשת שמיני נתייחד הדבור עם אהרן. גם יום פטירתו הוא ציוס שחל צו יום הכפורים כידוע מסימן א"ת צ"ש וכו' (עי' שו"ע או"ח סי' תכ"ח סעי' ג), צזאת יצא אהרן אל הקדש. וצשנת העצור על פי רוב חג הפסח צשצוב אחרי. וגם ע"פ הרוב קורין

רכו

עמרת

שלום

ציוס ה' של פסח יום ההלולא של רצינו זקני, הי"ג מדות שבפסל לך (לצד כשחל פסח ציוס ה') רמו לדבר (תהלים קלג, ז), כשמנ הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו. ועיין בסידור הכוונות להדלקת נר חנוכה ותצין. ושנת פטירתו שמענו שהיה בשנת תקל"ב, וסימנך ואשי ישראל ותפילתם מהרה באהבה ת'ק'צ'ל צרצון.

